

Ort och datum
Stockholm, 2020-02-18

Handläggare
Carita Fallström

Vår referens
30601-1781/2019

Er referens
FI2019/02399/SFÖ

Finansdepartementet

Remissvar - Ökad statlig närvaro i Härnösand (SOU 2019:33)

Vårdförbundet yttrar sig enbart om förslaget att flytta delar av Socialstyrelsens verksamhet avseende legitimationer inom hälso- och sjukvården till Härnösand. Mot bakgrund av riskerna för sämre kvalitet och längre handläggningstider i legitimationsprocessen avstyrker Vårdförbundet förslaget.

Vårdförbundet är ett yrkes- och fackförbund för legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor. Förbundet har drygt 115 000 medlemmar, varav drygt 90 000 är yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård. Vårdförbundet arbetar för en personcentrerad, säker och nära vård samt en jämlik hälsa.

Närmare om Vårdförbundets synpunkter

Vårdförbundet anser att det är ytterst angeläget att Socialstyrelsens hantering av legitimationer fungerar väl och att handläggningstiderna hålls nere. Detta är viktig såväl för de personer som ansöker om legitimation, som för de hälso- och sjukvårdsverksamheter som behöver anställa legitimerad personal. Eftersom legitimation är ett krav för att man ska kunna arbeta inom något av de yrken som idag är legitimationsgrundande, är en väl fungerande legitimationsverksamhet central också för kompetensförsörjningen i vården. Vi har idag en stor brist bl.a. på de yrken som Vårdförbundet organiserar. Den som ansöker om legitimation som exempelvis sjuksköterska, barnmorska, biomedicinsk analytiker respektive röntgensjuksköterska kan inte arbeta inom yrket innan legitimationen har utfärdats. Det är därför ytterst viktigt att handläggningstiderna för legitimation hålls nere så att nytexaminerade snabbt kan börja arbeta i hälso- och sjukvården. Varje fördröjning påverkar kompetensförsörjningen i vården negativt. Vikten av snabbare handläggningstider gäller självklart inte bara nytexaminerade, utan också ansökningar om legitimationer från personer som har utbildats sig utomlands, såväl inom som utanför EU/EES.

I betänkandet anges att Socialstyrelsens legitimationsverksamhet är känslig för fördröjningar i handläggningstider och att man vid en eventuell omlokalisering måste beakta att handläggningstiderna inte får bli påtagligt längre ens under omställningsfasen. Det anges också att tidigare erfarenheter av omlokaliseringar visar på negativa omställningseffekter. De handlar bl.a. om att endast ett fåtal i den befintliga personalen brukar följa med till den nya orten och att ny personal kan behöva rekryteras och läras upp. Det kan ta upp till ett par år innan den omlokaliserade verksamheten kan upprätthållas med fullgod kvalitet.

Så som anges i betänkandet är en större andel av ärendena av komplicerad art. Utfärdande av legitimationer förutsätter därför tillgång till kunnig och kompetent personal. Mot bakgrund av de beskrivna negativa effekterna av omlokalisering befarar Vårdförbundet att handläggningstiderna kommer att öka och att det också finns risk för sämre kvalitet i hanteringen av legitimationsansökningar. Detta är ytterst oroväckande både för de personer som ansöker om legitimation och för vårdverksamheter som behöver anställa legitimerad personal.

Frågan om HSAN-juristerna ska kunna ingå i en omlokalisering tas också upp i betänkandet. HSAN-juristerna bereder ärenden till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN). De är också ofta också föredragande i nämnden. Beredning av HSAN-ärenden kräver hög kompetens och sammanträdena med HSAN hålls idag i Stockholm. En omlokalisering av HSAN-jurister skulle kunna ha mycket olyckliga konsekvenser för hanteringen av HSAN-ärenden. Det skulle också innebära ett utökat resande antingen för nämnden eller för de jurister som hanterar ärendena. Vårdförbundet anser därför att det inte är lämpligt att dessa personer omfattas av en omlokalisering.

Vårdförbundet vill också lyfta är att det är olyckligt att dela upp en sammanhållen verksamhet som hanterar komplicerade ärenden, på två olika orter. Förutsättningarna för möten, kontakter, samverkan och kunskapsutbyte kan försvåras. Flexibilitet och rörlighet inom verksamheten kan också påverkas negativt. Konsekvenserna av dela upp legitimationsverksamheten i två delar på olika orter borde ha analyseras mer av utredningen.

De tre kriterier som enligt utredningen bör övervägas för omlokalisering (s. 18) är enligt Vårdförbundet inte tillämpliga på Socialstyrelsens legitimationsverksamhet. Förbundet ser inte att verksamheten kan bli en tydlig resurs i den regionala utvecklingen, att den kan samspela med det lokala näringslivet eller ingå i ett regionalt kluster som kan främja regional tillväxt.

Vårdförbundet kan inte heller hålla med att det kan uppstå synergieffekter och "lära-av-varandra" tillfällen när Socialstyrelsens och Skolstyrelsens legitimationsverksamheter samlokaliseras. Det framgår av utredningens egen redogörelse att de båda verksamheterna tydligt skiljer sig åt både i typ av ärenden och i kraven på handläggning.

Vårdförbundet vill också invända mot att lägre lönenivåer tas upp som en positiv effekt av en omlokalisering. Lägre lönenivåer kan tvärtom vara en negativ effekt och hindra befintliga medarbetare från att följa med till Härnösand. Det kan också försvåra nyrekrytering av kunnig och kompetent personal.

Sammantaget har Vårdförbundet svårt att se de positiva effekterna med en omlokalisering. De negativa effekterna och riskerna överväger, varför Vårdförbundet avstyrker förslaget.

VÅRDFÖRBUNDET

Sineva Ribeiro
Förbundsordförande